

[Helge Larsen.]

sig falske slagord fra livet. I de sidste uger og også her i dag af det ærede medlem hr. Erik Eriksen er der blevet talt om uden-tings indflydelse i forbindelse med prisstoploven. Ja men prisstoppet ophæves jo den 21. oktober; altså er påstanden om denne utilstedelige udenTINGS indflydelse urigtig.

Der er i dag blevet talt om landbrugets strukturproblemer. Det er rimeligt, at de er genstand for debat, og også jeg vil gerne gøre et par bemærkninger herom. For ikke længe siden gjorde det ærede medlem hr. Erik Eriksen sig i et fjernsynsinterview til talsmand for en ophævelse af landbrugsforpligtelsen på en række ejendomme. Lignende synspunkter har de ærede medlemmer hr. Erik Eriksen og hr. Poul Møller fremført i dag under betegnelsen en liberalisering. Man har også nævnt ødegårdene, der nok eksisterer i fantasien og agitationen, men næppe i virkeligheden. Der kan selvfølgelig være ejendomme, hvis jord er så ringe, at det næppe betaler sig at dyrke dem som landbrug. I så fald er det ikke vanskeligt at få landbrugsforpligtelsen ophævet, hvis ejeren ønsker det, og det skal det heller ikke være, men de vidtgående ophævelser af landbrugsforpligtelser, som der har været talt om, skal man ikke vente af få det radikale venstres tilslutning til.

Der er særdeles gode grunde til, at vi ikke vil medvirke dertil. Der er for det første den kendsgerning, at der med de sidste ændringer af landbrugslovene er åbnet adgang til at sammenlægge de små brug, så de får en mere passende størrelse. Det er og bør naturligvis være en frivillig sag, om en sådan sammenlægning skal finde sted. Hvis en ejer ønsker at beholde sit lille landbrug, må han naturligvis have ret dertil, men der er i dag på frivilligt grundlag mulighed for at sammenlægge op til et halvt hundrede tusinde små ejendomme. Mon ikke det foreløbig er tilstrækkeligt? For det andet tyder alting på, at dansk landbrugs fremtidige produktion må gå i retning af mere og mere forædlede produkter, varer, der er rede til umiddelbart forbrug, med andre ord netop en produktion, som væsentligt bygger på familiebruget, og familiebruget er netop det, der tilsigtes med sammenlægning af de for små brug.

Ingen tør vist hævde, at dansk landbrug

ville kunne bevare sin position som førende valutaskabende erhverv eller bevare den samlede indtægt, det præsterer i dag, hvis det i udstrakt grad blev kornproducerende og dermed nødvendiggjorde, at Danmark blev korneksporterende; og er det netop ikke de store kornproducerende brug, der ville opkøbe de landbrug, som i givet fald fik landbrugsforpligtelsen ophævet? Jeg tror det, men en sådan adgang til ny godsammenlægning vil det radikale venstre ikke medvirke til. Den ville være forkert produktionsmæssigt. Den vil heller ikke være liberal i dette ords moderne betydning, for den vil give de kapitalstærke en dominerende indflydelse, og det har intet med moderne liberalisme at gøre. Det har i hele liberalismens periode i Danmark været et væsentligt træk at bevare et stort antal af selvstændige middelstore og mindre landbrug, og det har medvirket til at give dansk landbrug dets karakter og dets fremragende produktionssevne. Den rejsning og den sociale placering, det har betydet for husmandsbruget og de mindre gårdbrug, skal vi ikke slå i stykker. Derimod vil der være god grund til at diskutere noget helt andet, nemlig at skaffe bedre økonomiske muligheder for de unge for køb af egen ejendom og for modernisering og rationalisering af stald- og lagerbygninger i mange af de bestående brug.

Men dette er ikke de eneste jordlovsproblemer. Efter folkeafstemningen den 25. juni står vi, hvad jordlovgivningen i øvrigt angår, over for to ganske klare kendsgerninger. Det er en kendsgerning, at de fire jordlove forkastedes ved folkeafstemningen, men det er også en kendsgerning, at de problemer, som jordlovene tilsigtede at løse, fortsat består. Forud for folkeafstemningen enkendte venstre og de konservative, at der var problemer, men at de måtte løses på en anden måde end den, regeringen foreslog. Vi har imidlertid hørt meget lidt om, hvordan venstre og de konservative tænker sig dem løst, og efter folkeafstemningen er det mere end én gang forekommet mig, at oppositionen til højre helst vil lukke øjnene for problemerne, og det er vel ikke så mærkeligt. Folkeafstemning efter grundlovens § 42 kan standse en lov, som er vedtaget af et flertal, men den kan ikke give anvisning på, hvad der skal sættes i stedet for det